

Zoeken naar
jouw utopie

Wie ben ik?

- Vader, re-enactor (14e eeuw), liefhebber van analoge (en stiekem digitale) spellen
- Filosoof, technisch bedrijfskundige, sociaal ontwerper
- Docent op de Rotterdam Business School
- Docentonderzoeker Kenniscentrum Business Innovation

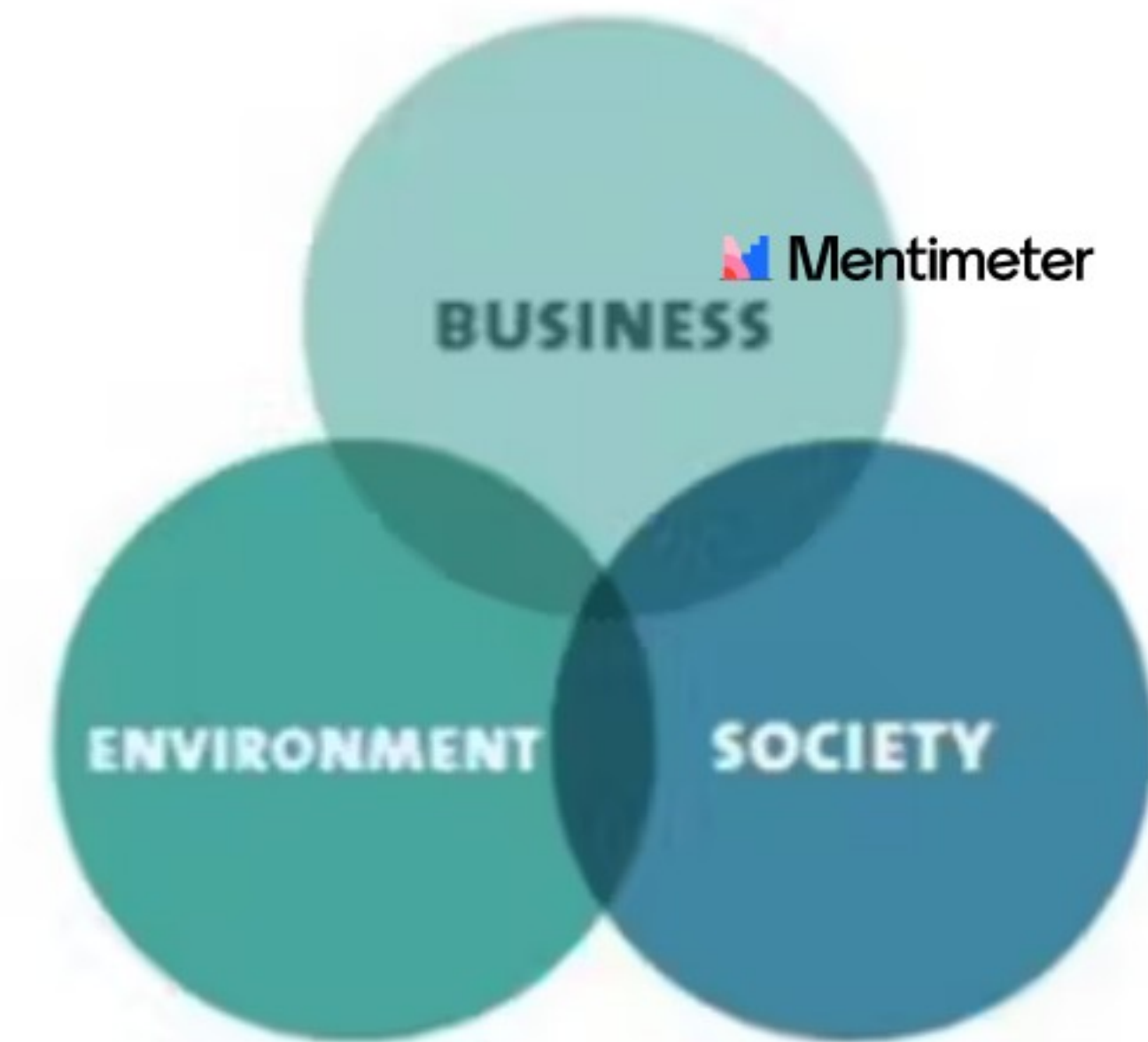

Wat gaan we doen vandaag?

- Verschillende (historische) perspectieven op de economie en haar rol in de samenleving
- Link naar verschillende morele principes in elke samenleving
- Aftasten van jullie eigen intuïties
- Hoe zien je zelf de relatie tussen economie en samenleving?

SHARED VALUE

Business comes first: negative impacts are justified by 'doing good' elsewhere

SYSTEM VALUE

Business in no way hinders — and ideally accelerates — the transition to a prosperous future for all

**Aan welke termen denk je bij het woord
economie?**

SYSTEM CHANGE
NOT
CLIMATE CHANGE

Steeds meer kritiek

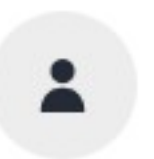
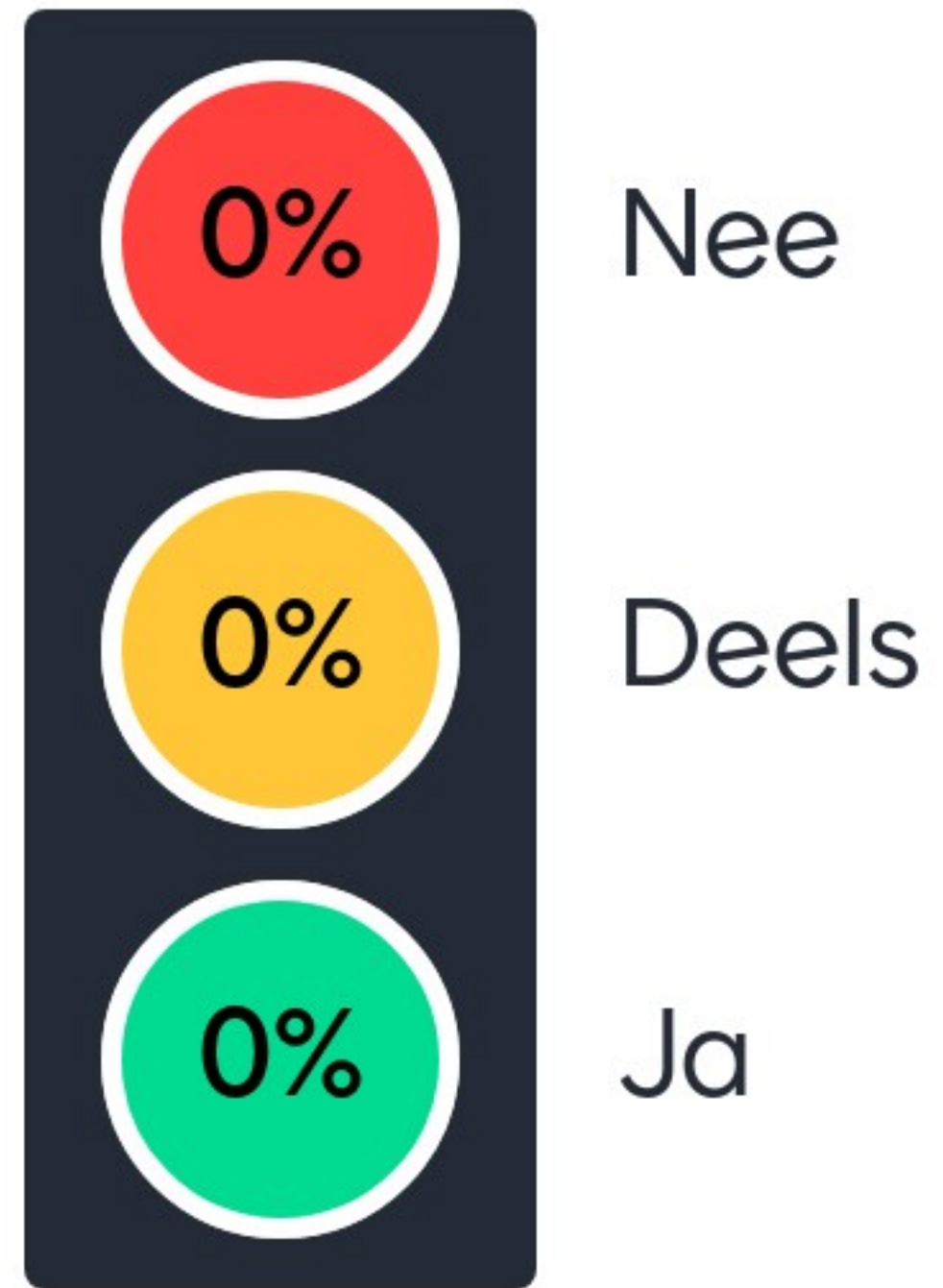
En steeds vaker wordt de economie hierin als schuldige aangewezen

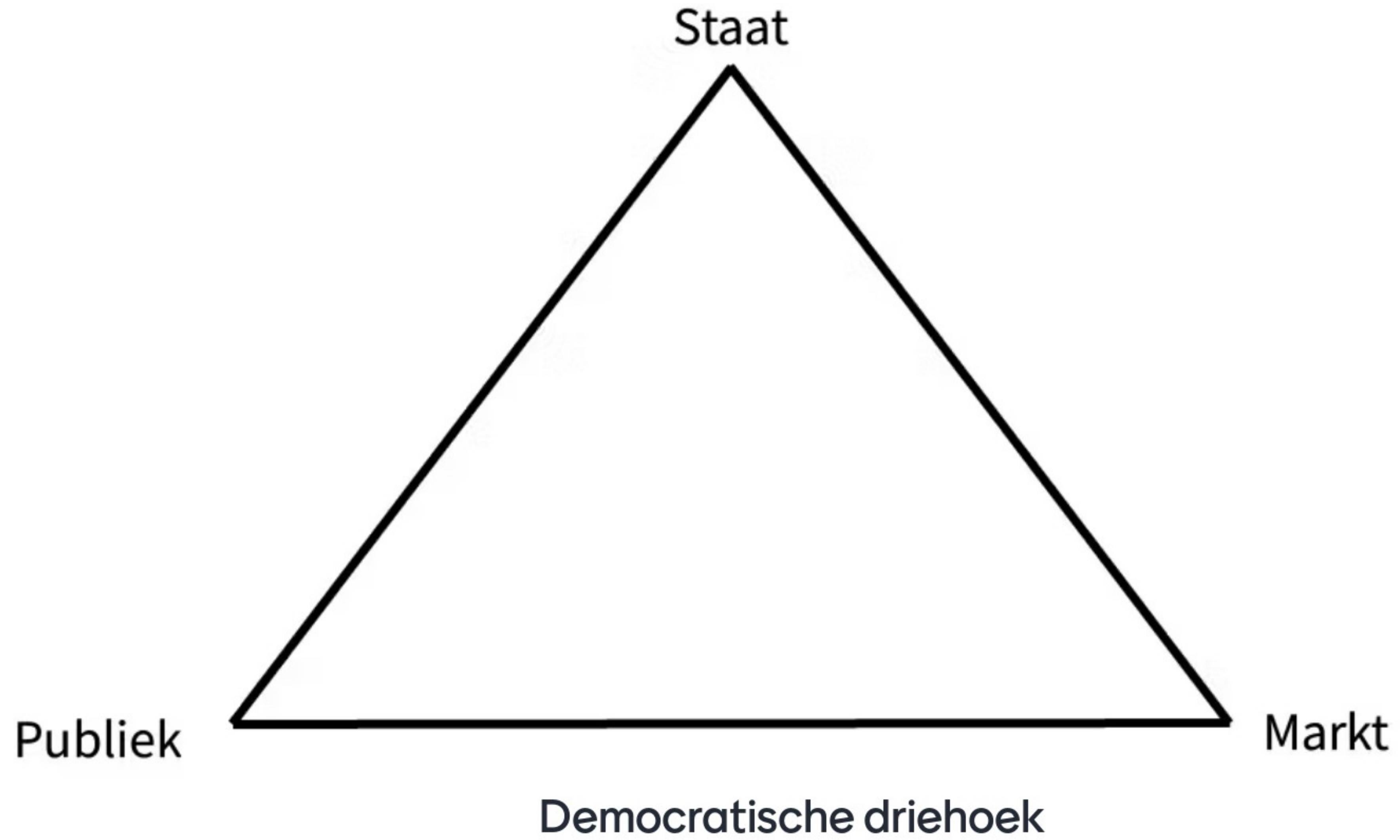
Maar... is dat eigenlijk wel eerlijk?

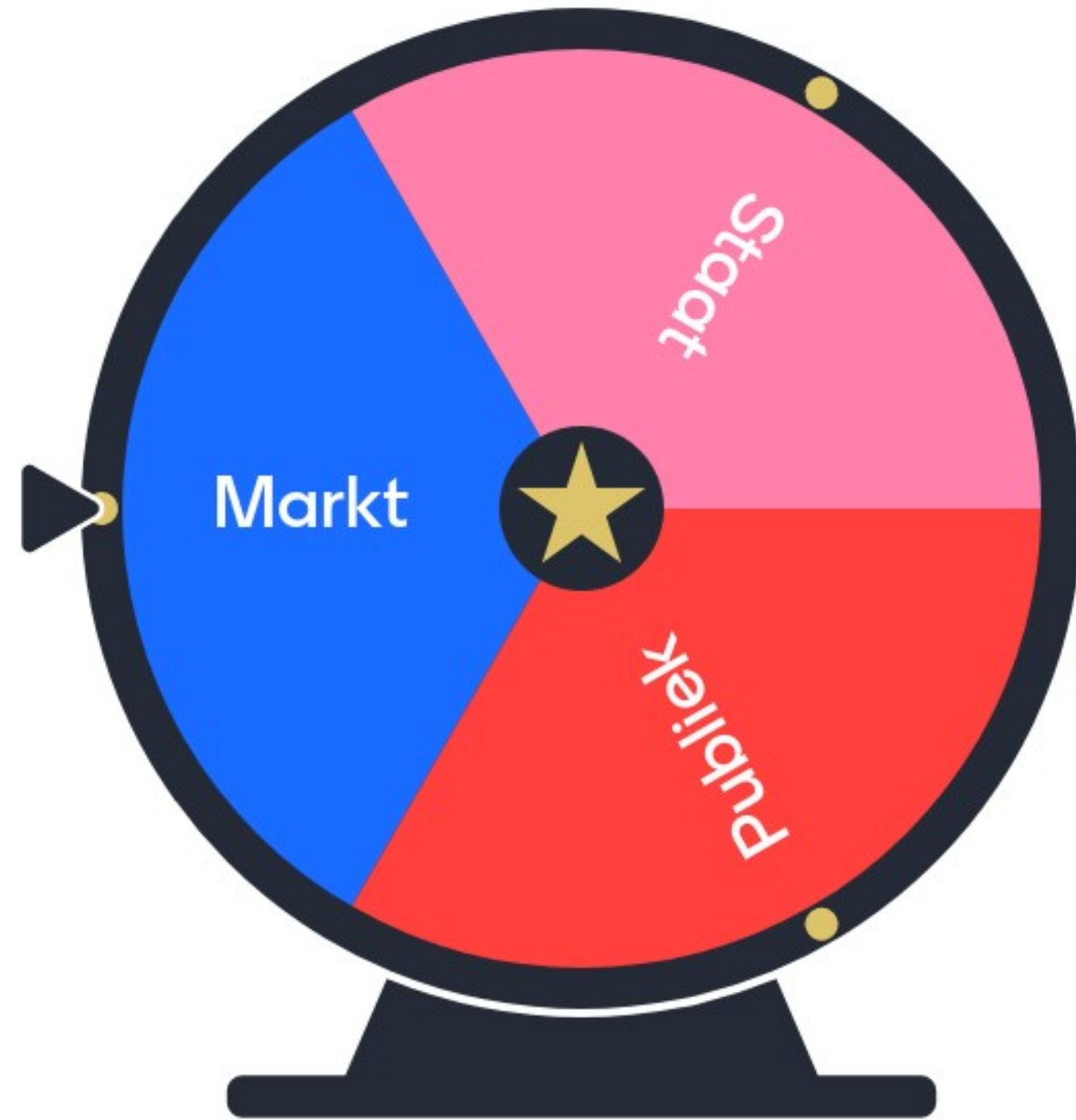
Het economische systeem is de belangrijkste veroorzaker van veel van de huidige problemen

Wie is er verantwoordelijk???

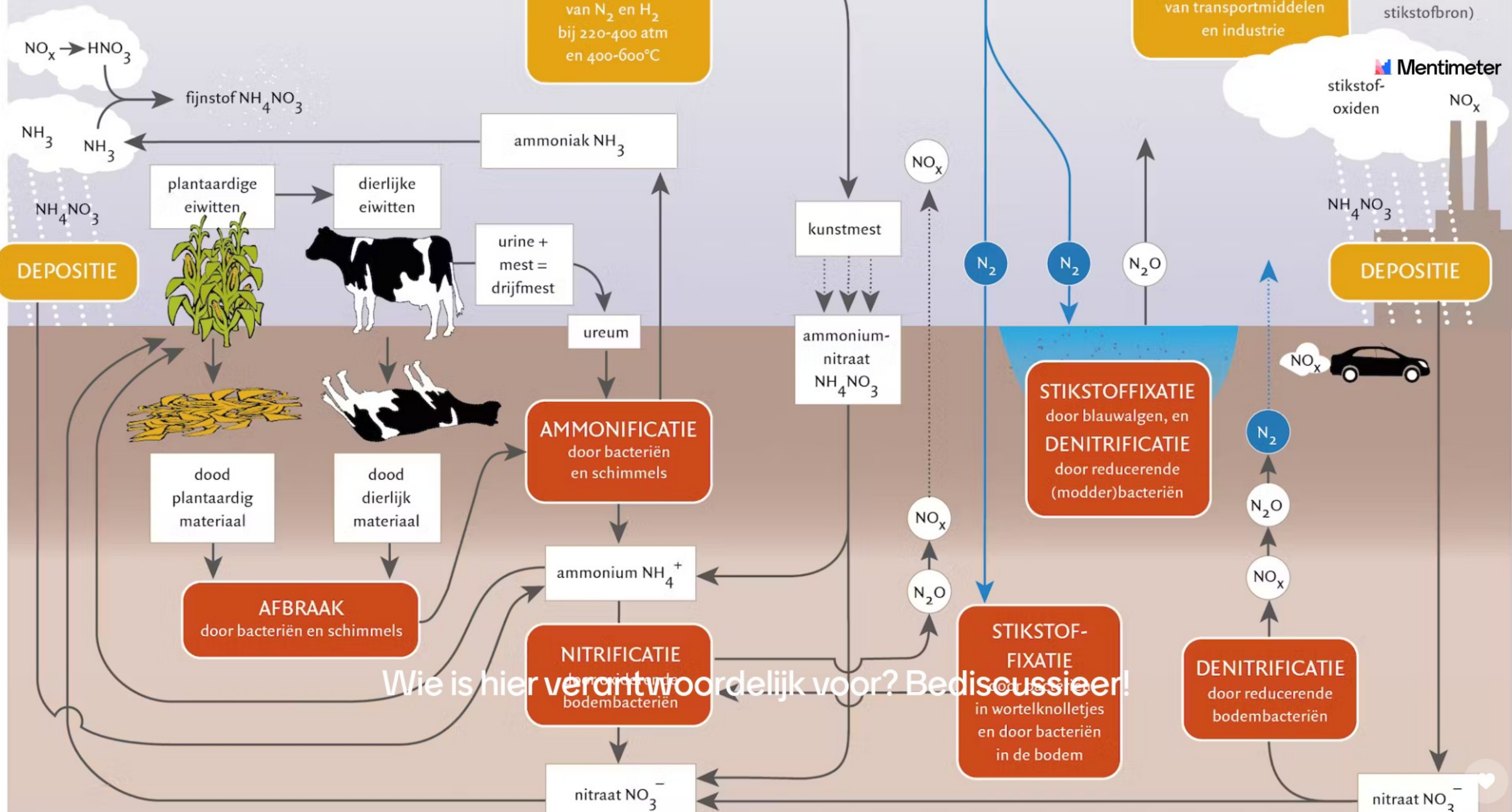

activiteiten ervoor dat stikstof in gebonden vorm in water, bodem, mens, dier en plant terecht komt.

wordt gemaakt door de reactie van N_2 en H_2 bij 220-400 atm en 400-600°C

bij hoge temperaturen in de verbrandingsmotoren van transportmiddelen en industrie

(... blijkt een relatief onbelangrijke stikstofbron)

Mentimeter

Wie is hier verantwoordelijk voor? Bediscussieer!

En hiervoor?

Vrijheid als belangrijk principe

Uitgangspunten van het (neoliberale) kapitalistische
systeem

Wat weten jullie over het neoliberale kapitalisme?

100% RATIONAL

**100% FOCUSED ON
MONEY AS AN
INCENTIVE**

**HOMO
ECONOMICUS**

Concurrentie leidt tot productinnovatie

Vrijheid mag zo ver als mogelijk, zolang het anderen niet schaadt. Overheid moet alleen die veiligheid borgen en meer niet. De markt lost zelf zijn problemen op.

– *Neo-liberaal archetype*

Teveel zorg vanuit de staat = doodknuffelen

Facebook Releases New Research into How People Respond After a Break-Up

Published Feb. 4, 2017

By [Andrew Hutchinson](#)
Content and Social Media Manager

This one feels a little uncomfortable.

Ahead of Valentine's Day, Facebook has released a [new research report](#) which provides insights to help marketers reach people who've recently broken up with a partner.

Yep, you read that right.

As per [Facebook](#):

"We wanted to know more about what it means for people to end a relationship in the digital age. As part of our Moments That Matter series, Facebook IQ explored how the break-up moment influenced the online behaviors of people across France, the Netherlands, Poland, the United Arab Emirates and the United Kingdom who indicated on Facebook that they recently went through a break up."

Mag dit? Bediscussieer

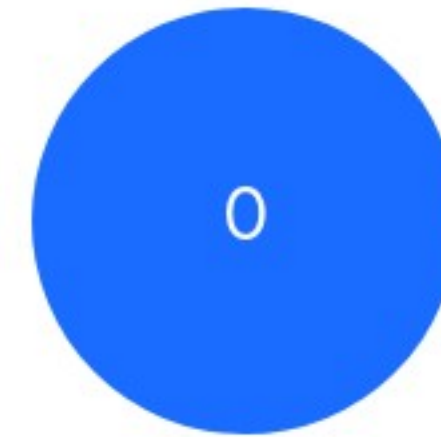

Facebook gaat te ver wanneer ze marketeers helpt om mensen in een breakup te targetten

Ja

Nee

Mag dit? Bediscussieer!

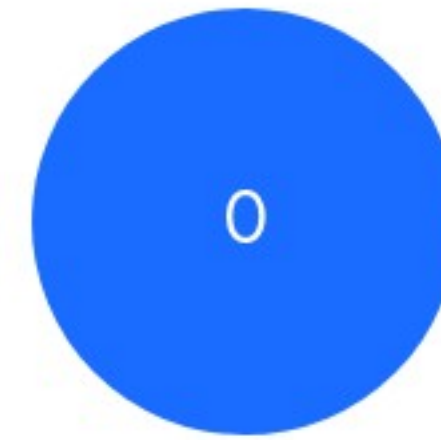

De markt moet de woningcrisis oplossen

Ja

Nee

The New York Times

A Friedman doctrine-- The Social Responsibility Of Business Is to Increase Its Profits

 Give this article

By Milton Friedman

Sept. 13, 1970

Heeft Friedman gelijk? Bediscussieer

De belangrijkste taak van bedrijven is marge pakken

Ja

Nee

Nu eerst een muzikaal intermezzo!

Pauze! (15 min)

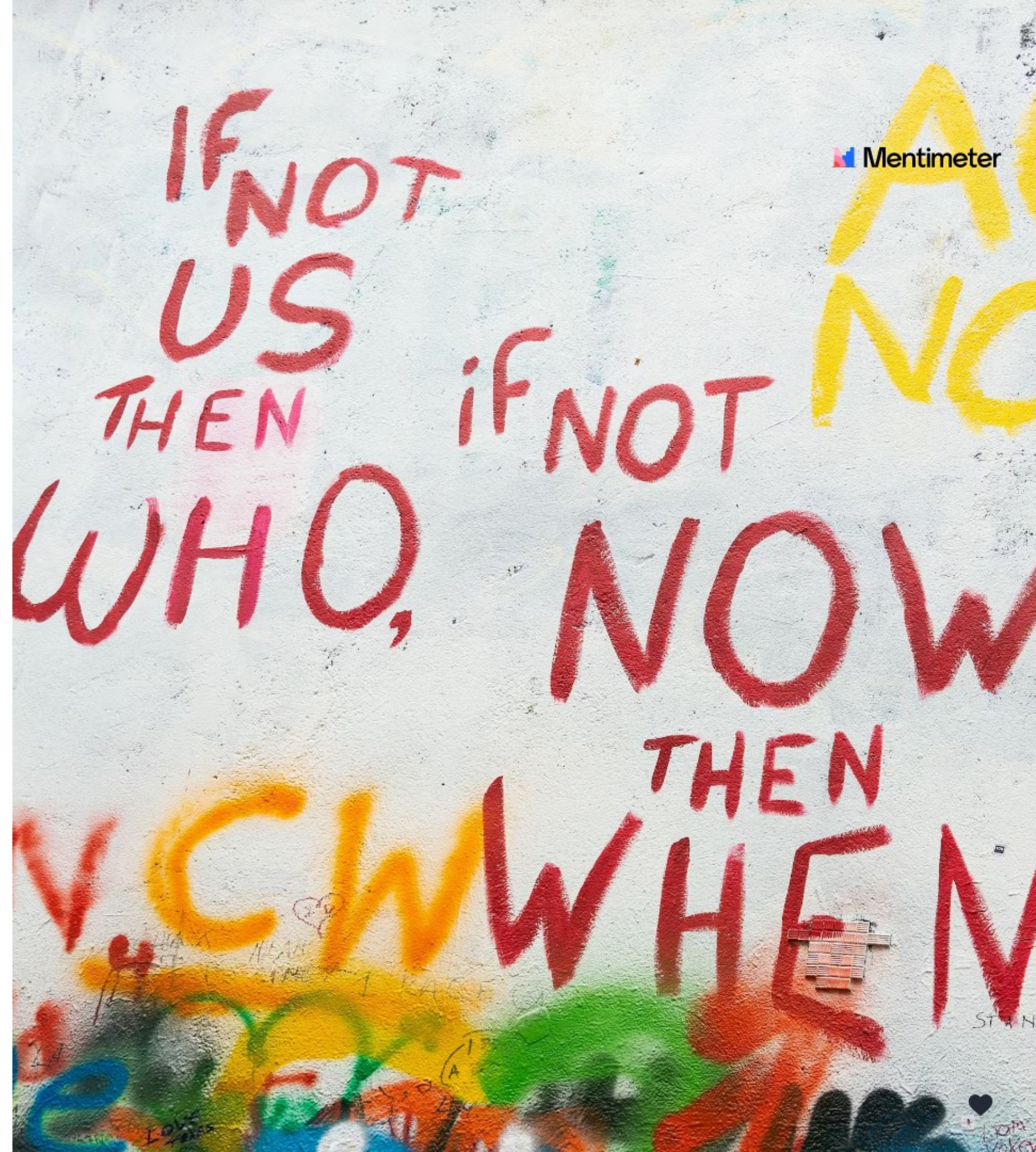

Breathe

Relax, focus and center yourself. Let's take 5 breaths together.

Gelijk(waardig)heid als belangrijkste principe

Zorgen voor en eerlijkheid

Uitgangspunten

- Kapitalistische systeem buit uit
- Doorgeslagen efficiëntie ontnemt beroepsidentiteit
- In kapitalisme is geld een doel in plaats van een middel

In plaats van Homo Economicus: Homo Laborans

Betekenisverlening vanuit ons werk; we zien iets terug van onszelf in ons eigen werk; daaruit halen we zingeving. Dat werk is dus ook niet betekenisloos, maar geeft juist betekenis aan ons leven. In de kapitalistische maatschappij worden we echter vervreemd en tot een ding gemaakt die meerwaarde produceert, maar geen waarde in zichzelf heeft.

Intrinsieke waarde vs Instrumentele waarde

Waarom heeft dit waarde?

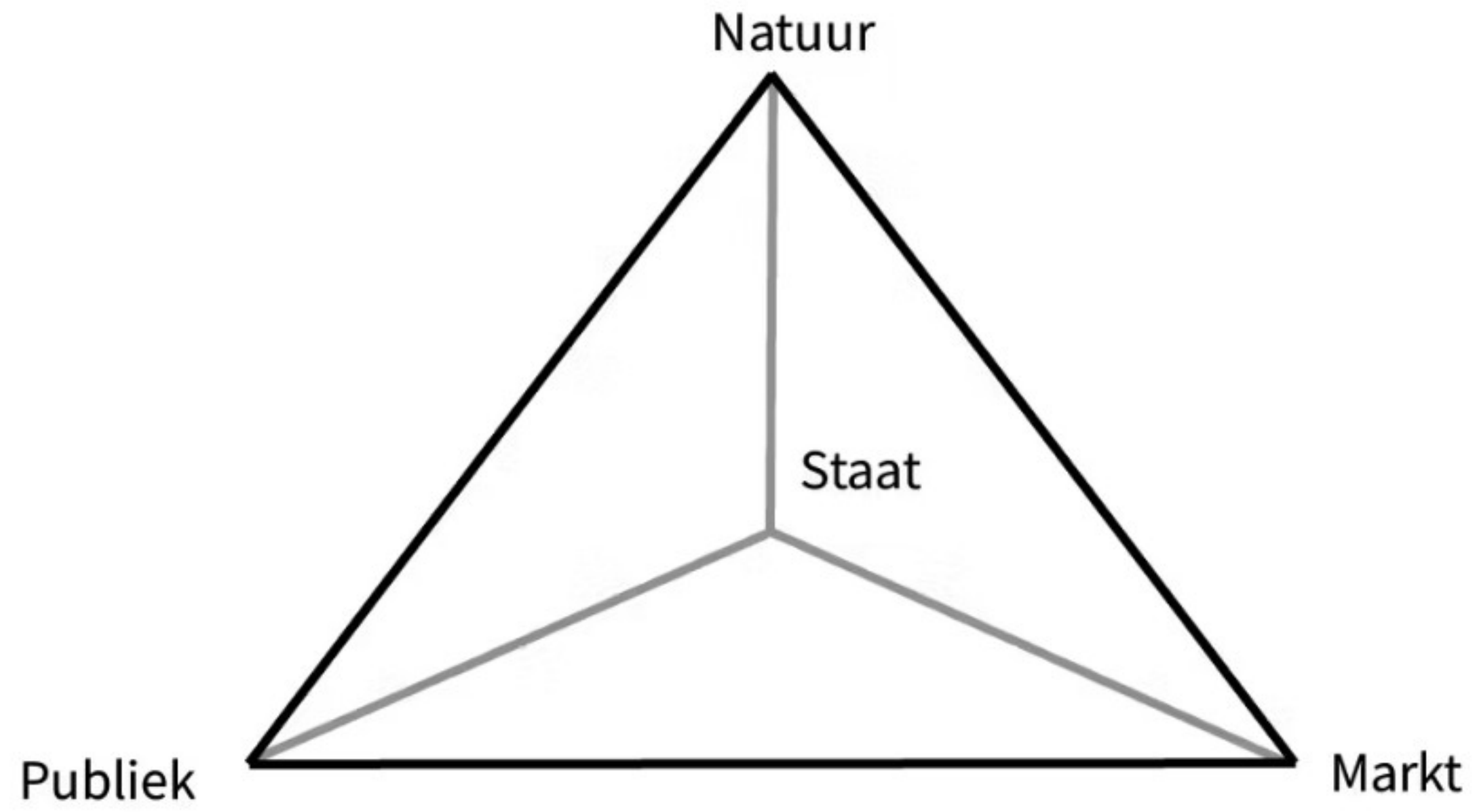
SERHAT
SCHNELLRESTAURANT

**SYSTEM
CHANGE**

Economisch systemfalen!(?)

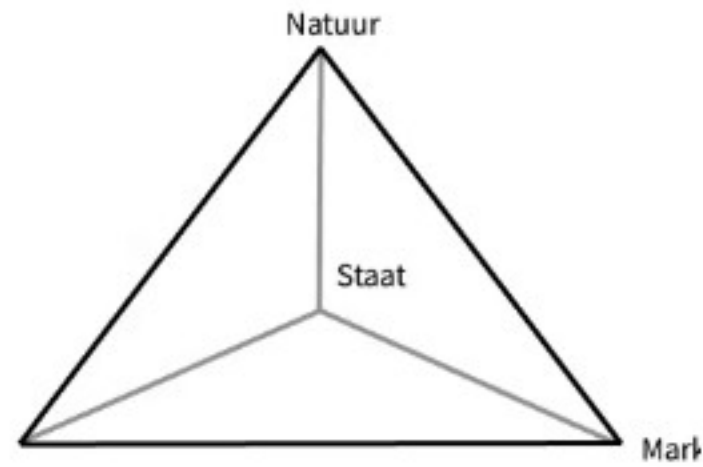

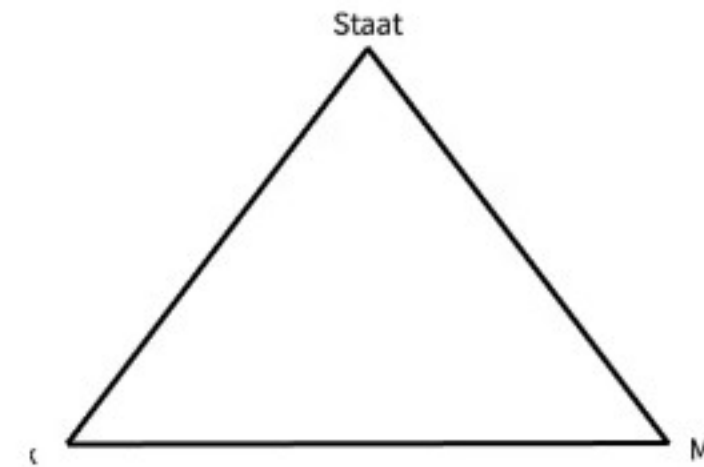
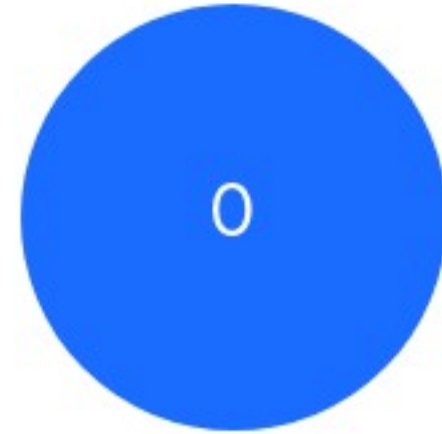
Democratische tetahedron?

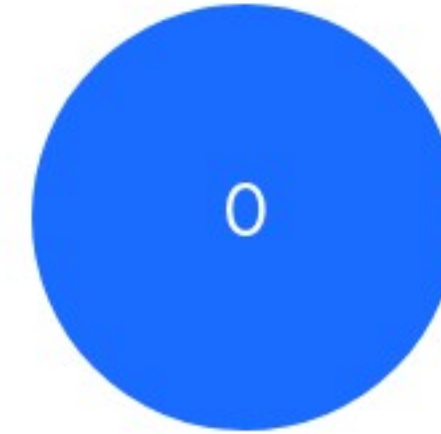
Zou de natuur ook niet een stem moeten krijgen?

Ja

Nee

Krijgt iedereen in Nederland gelijke kansen?

Ja

Nee

Zorgen voor wie?

- 1st | Armoede
- 2nd | Uitsluiting
- 3rd | Verlies van biodiversiteit
- 4th | Klimaatverandering
- 5th | Polarisatie
- 6th | Slechte zorg

Alternatieven

- Staat is aan zet
- Anarchisme (werken in communes)
- Nature first

Vernieuwend mensbeeld: mens als onderdeel van de natuur

Hoe kunnen we onszelf opvatten als onderdeel van de natuur in plaats van als heersend over de natuur?

Opdracht in je groep!

- Bedenk 10 punten die jullie als groep belangrijk vinden en waar jullie voor staan
- Maak een lijst met drie kolommen: overheid, markt, publiek
- Wie moet wat regelen? Waarom?
- Als je denkt over gedeelde verantwoordelijkheid: wie wordt aangesproken?

Loyaliteit en autoriteit

Hoe ga je om met / organiseer je gezag?

Respect my authoritah!

Wat zijn voordelen van loyaliteit?

Gezag naar ouderen / de staat (confucius)

Monopolie op geweld vs recht op rebellie

Kan je uit het economische systeem stappen?

Ja

Nee

STAY SILENT!

UK IS
OUT

"You can't have capitalism without racism"
Malcolm X

BLINDNESS TO RACISM
NOT FOR CAPITALISM!

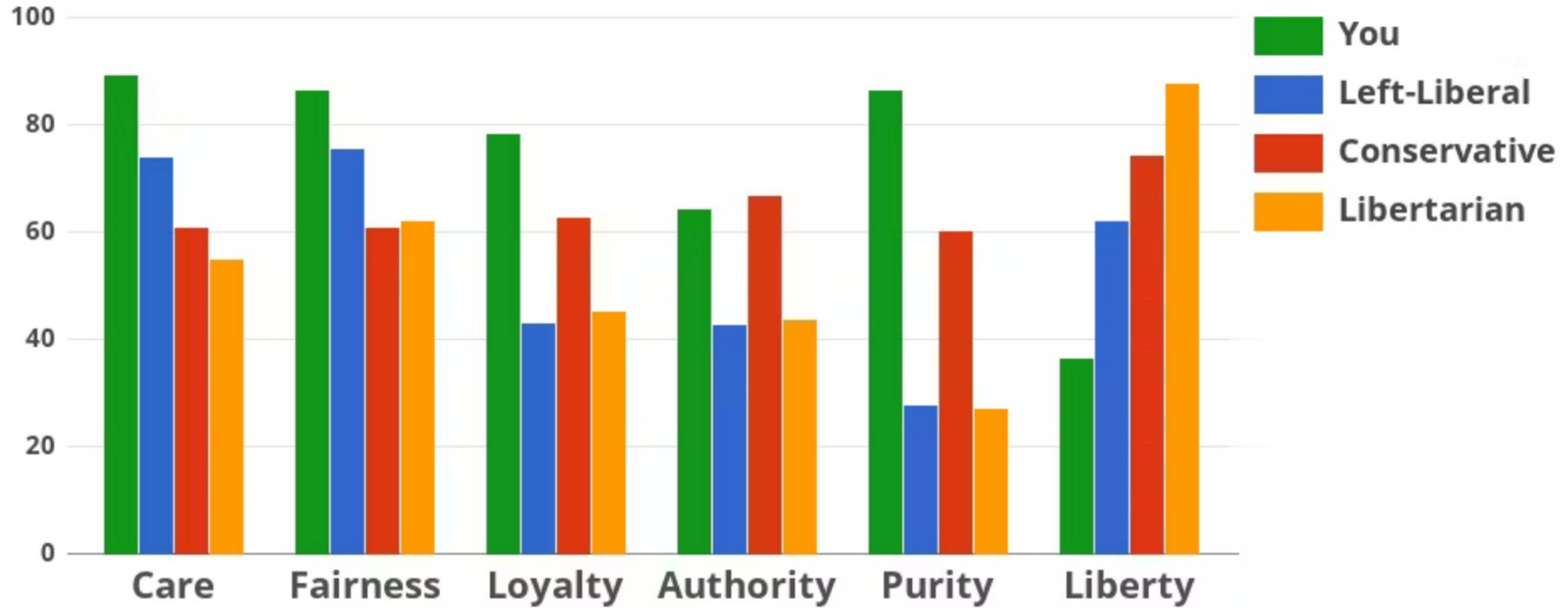
party.org.uk

91511

Morele fundaties

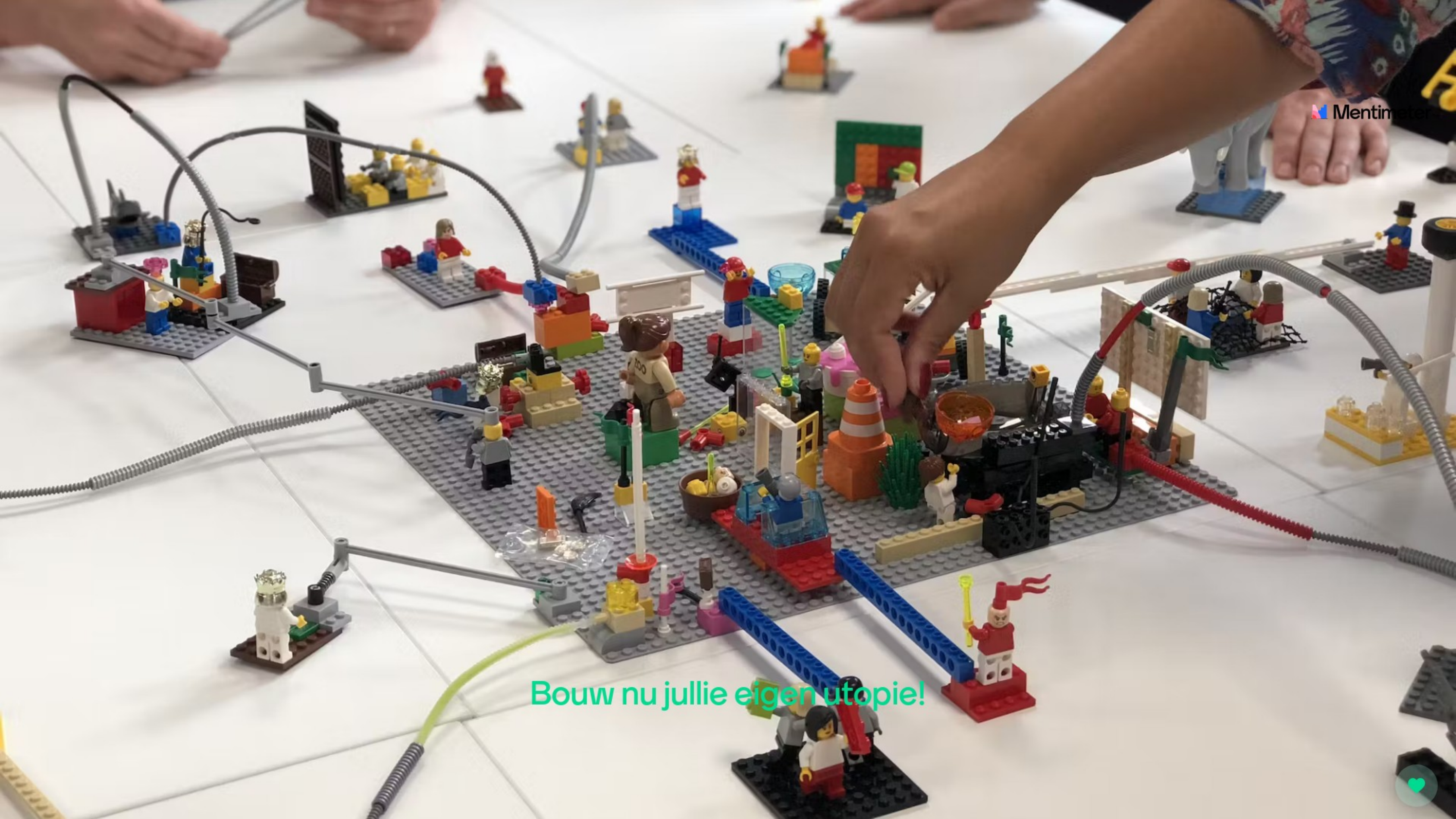

(ik ben overigens niet de groene lijnen ;-))

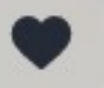
Bouw nu jullie eigen utopie!

Spelregels

- Er moet consensus zijn
- Het vertelt tenminste iets over de rolverdeling tussen markt, staat en publiek
- Jullie laten zien hoe jullie inspelen op de morele fundaties

Wat nemen jullie mee?

